

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО”:
МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ТА ЗАВДАННЯ**

Харків
2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО”:
МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ТА ЗАВДАННЯ**

(галузь знань 0304 “Право”,
другий (магістерський) освітньо-кваліфікаційний рівень,
напрямок підготовки (спеціальність) 8.03040101 “Правознавство”)

для студентів V курсу денної форми навчання

Харків
2015

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни “Міжнародне приватне право”: методичні поради та завдання (галузь знань 0304 “Право”, другий (магістерський) освітньо-кваліфікаційний рівень, напрям підготовки (спеціальність) 8.03040101 “Правознавство”) для студентів V курсу денної форми навчання / уклад. І. А. Шуміло. – Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2015. – 15 с.

У к л а д а ч І. А. Шуміло

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 4 від 15.05.2015 р.)*

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ

Однією з форм організації навчального процесу є індивідуальна робота, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуальний розвиток здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність. Індивідуальна робота структурно є одним з основних компонентів навчальної діяльності і займає значну частину навантаження.

Індивідуальні завдання мають на меті поглиблення, узагальнення та закріплення отриманих у процесі навчання знань, а також застосування їх на практиці. Різновидом індивідуальних занять є індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) – вид позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького чи практичного характеру, який використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни “Міжнародне приватне право”.

Мета індивідуального навчально-дослідного завдання – самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу і розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст індивідуального навчально-дослідного завдання – завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу “Міжнародне приватне право” в цілому.

Відповідно до “Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців” індивідуальна робота студентів з міжнародного приватного права включає:

- реферат за вузькоспеціальною проблематикою;
- підготовку постатейних матеріалів до Закону України “Про міжнародне приватне право”;

- складання термінологічних словників;
- переклад з іноземної мови юридичних текстів.

Вибір, порядок подання та оцінка ІНДЗ. Вибір студентом ІНДЗ відбувається за погодженням із кафедрою на початку навчального року. Організацію, контроль та оцінку якості виконання індивідуальної роботи студентів здійснює науковий керівник, який закріплюється кафедрою за академічною групою.

ІНДЗ подається на кафедру не пізніше як за два тижні до екзамену в паперовому та електронному виді, можливий захист шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 5 хв).

Навчальна діяльність студентів, які виконують курсові роботи з міжнародного приватного права та займаються науково-дослідною роботою як члени студентського наукового гуртка кафедри, за результатами захисту курсових робіт та виконання науково-дослідних робіт може зараховуватися як індивідуальна робота.

За виконання індивідуальної роботи студент отримує 5 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО”

Модуль 1 (поточне тестування)			Модуль 2 (індивідуальна робота)	Підсумковий іспит	Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3			
15	15	15	5	50	100

2. РЕФЕРАТ ЗА ВУЗЬКОСПЕЦІАЛЬНОЮ ПРОБЛЕМАТИКОЮ

Методичні поради

Реферат (лат. *refero* — доношу, повідомляю, переказую) – короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлений у виді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного опанування відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури за темою). Реферат оформляється у вигляді письмової роботи обсягом 10-15 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.

ЗАВДАННЯ

1. Поняття міжнародного приватного права та його місце в системі права.
2. Поняття колізій права та методи регулювання приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом.
3. Історія розвитку науки міжнародного приватного права.
4. Італійська теорія статутів XIII – XV ст.
5. Шарль Дюмулен (1500 – 1566 рр.) – засновник теорії “автономії волі” у колізійному праві.
6. Голландська теорія статутів XVII ст.
7. Німецька школа МПП XIX ст. Пріоритет *lege fori* у працях Карла Георга фон Вехтера (1797 – 1880). Теорія “міжнародної спільності” Фрідріха Карла фон Савіньї (1779 – 1861).
8. Розвиток італійської “національної” теорії міжнародного приватного права у працях Паскуале Манчіні (1817 – 1888).
9. Англо-американська територіальна доктрина міжнародного приватного права.
10. Історія розвитку національної доктрини міжнародного приватного права.

11. Питання міжнародного приватного права у творах видатного українського правознавця В. М. Корецького.
12. Сучасні теорії міжнародного приватного права.
13. Кодифікація норм міжнародного приватного права: проблеми та перспективи.
14. Міжнародний торговий звичай, міжнародні правила тлумачення торгових умов (ІНКОТЕРМС).
15. Поняття, структура та види колізійних норм.
16. Сучасні проблеми колізійного права.
17. Сутність конфлікту кваліфікацій в міжнародному приватному праві.
18. Особливості застосування права країн з множинністю правових систем.
19. Проблема застосування права невизнаних держав в МПП.
20. Застереження про публічний порядок в МПП.
21. Вирішення проблеми зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни в законодавстві України та іноземних держав.
22. Автономія волі сторін.
23. Застосування імперативних норм в МПП.
24. “Обхід закону” в міжнародному приватному праві.
25. Правовий статус фізичних осіб в міжнародному приватному праві.
26. Опіка та піклування в МПП.
27. Проблеми визначення особистого закону юридичних осіб у міжнародному приватному праві.
28. Особливості правового статусу транснаціональних корпорацій.
29. Правовий статус держави та міжнародних організацій як учасників міжнародних цивільно-правових відносин.
30. Основні доктрини імунітету держави та їх зміст.
31. Тенденції розвитку правового регулювання імунітету держави.
32. Право власності в МПП: колізійно-правове та матеріально-правове регулювання.

33. Міжнародно-правовий захист іноземних інвестицій.
34. Приватизація та націоналізація в міжнародному приватному праві.
35. Міжнародно-правові засади авторського права та суміжних прав.
36. Охорона творів українських авторів за кордоном.
37. Міжнародно-правова охорона промислової власності.
38. Міжнародно-правова охорона загальновідомих товарних знаків.
39. Правове регулювання міжнародного трансферу технологій.
40. Особливості регулювання авторських прав у кіберпросторі.
41. Міжнародно-правова уніфікація права зовнішньоекономічних правочинів.
42. Теорія *lex mercatoria* та недержавне регулювання зовнішньоекономічних правочинів.
43. Принцип автономії волі у зовнішньоекономічних правочинах.
44. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів.
45. Роль міжнародних організацій у правовому регулюванні зовнішньоекономічних відносин.
46. Сучасні проблеми права міжнародних перевезень.
47. Міжнародні залізничні перевезення.
48. Міжнародні перевезення пасажирів та вантажів автомобільним транспортом.
49. Міжнародні автомобільні перевезення.
50. Міжнародне приватне морське право: поняття, предмет та джерела.
51. Особливості правового регулювання морських перевезень за договорами чартеру та коносаменту.
52. Міжнародні річкові перевезення.
53. Міжнародні змішані перевезення.
54. Зобов'язання, що виникають внаслідок завдання шкоди в МПП.
55. Колізійне регулювання шлюбно-сімейних відносин.

56. Зобов'язання щодо утримання в міжнародному сімейному праві.

57. Міжнародне усиновлення.

58. Колізійні питання спадкування.

59. Конвенційне регулювання спадкових відносин в МПП.

60. Колізійне регулювання трудових відносин в міжнародному приватному праві.

61. Правове регулювання трудових відносин іноземців та осіб без громадянства в Україні.

62. Принцип *lege fori* у процесуальній діяльності судових органів.

63. Міжнародна підсудність: колізійно-правове та матеріально-правове регулювання.

64. Міжнародна правова допомога.

65. Право, що регулює діяльність міжнародного комерційного арбітражу, – *lex arbitri*.

66. Методи визначення належного до застосування права в арбітражному провадженні: *voie indirecte*, *voie directe*, доктрина *trunc commun*.

67. Питання імунітету держави при розгляді інвестиційних спорів у міжнародних арбітражних установах.

68. Поняття транскордонного банкрутства.

69. Визнання та виконання іноземних рішень про банкрутство.

70. Міжнародно-правове регулювання транскордонного банкрутства.

3. ПІДГОТОВКА ПОСТАТЕЙНОГО МАТЕРІАЛУ ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ “ПРО МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО”

Методичні поради

Підготовка постатейного матеріалу до Закону України “Про міжнародне приватне право” є формою індивідуальної

роботи, яка спрямована на поглиблення, засвоєння змісту колізійних, матеріально-правових і процесуальних норм та їх правильного застосування при розгляді й вирішенні приватноправових спорів за участю іноземців.

Застосування норм Закону України “Про міжнародне приватне право” потребує врахування вимог інших законодавчих актів, постанов Пленуму Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, в яких дається тлумачення чинного законодавства, та судової практики.

Важливими джерелами міжнародного приватного права є міжнародні договори і міжнародні торгові звичаї.

Особливе значення в міжнародному приватному праві має правова кваліфікація. Відповідно до ст. 7 Закону України “Про міжнародне приватне право” при визначенні права, що підлягає застосуванню, суд чи інший орган керується тлумаченням норм і понять відповідно до права України, якщо інше не передбачено законом; якщо норми і поняття, що потребують правової кваліфікації, невідомі праву України або відомі під іншою назвою або з іншим змістом і не можуть бути визначені шляхом тлумачення правом України, то при їх правовій кваліфікації також враховується право іноземної держави.

Отже, застосування норм Закону України “Про міжнародне приватне право” потребує системного знання масиву чинного законодавства України та іноземних держав, а також практики його застосування.

Постатейний матеріал до Закону України “Про міжнародне приватне право” може складатися до його окремих статей або відповідних глав.

Форма підготовки постатейного матеріалу:

1. Назва і текст статті Закону України “Про міжнародне приватне право”.

2. Порядок подачі постатейного матеріалу:

2.1. Витяги з Конституції України.

2.2. Витяги з міжнародних договорів.

2.3. Витяги з законів та підзаконних актів України.

2.4. Рішення Конституційного Суду України.

2.5. Витяги з постанов Пленуму Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

2.6. Дані судової практики з конкретних цивільних та господарських справ.

3. Постатейний матеріал оформляється з посиланням на джерела відповідно до вимог бібліографічного опису. Представляється на папері та електронному носії.

4. СКЛАДАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СЛОВНИКІВ

Методичні поради

Термінологічний словник – словник термінів та визначень, який має містити законодавче або доктринальне тлумачення термінів міжнародного приватного права. Складання термінологічних словників здійснюється студентом за однією або кількома темами з міжнародного приватного права за погодженням з викладачем.

Термінологічний словник оформлюється з посиланням на джерела відповідно до вимог бібліографічного опису, представляється на папері та електронному носії.

ЗАВДАННЯ

1. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві.

2. Міжнародні торгові звичаї.

3. Основні формули прикріплення.

4. Суб'єкти міжнародного приватного права.

5. Право власності в міжнародному приватному праві.

6. Гарантії майнових прав іноземних інвесторів в угодах СОТ.

7. Інтелектуальна власність у міжнародному приватному праві.

8. Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод.

9. Договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Віденська конвенція ООН “Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів”.

10. Позадовговірні зобов’язання в МПП.

11. Міжнародні морські перевезення.

12. Міжнародні залізничні перевезення.

13. Міжнародні автомобільні перевезення.

14. Міжнародні повітряні перевезення.

15. Міжнародні річкові перевезення.

16. Міжнародні змішані перевезення.

17. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин.

18. Шлюбно-сімейні відносини в міжнародному приватному праві.

19. Спадкові відносини в міжнародному приватному праві.

20. Колізія юрисдикцій у міжнародному приватному праві.

5. ПЕРЕКЛАД З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЮРИДИЧНИХ ТЕКСТІВ

Методичні поради

Сучасна підготовка студентів у сфері міжнародного приватного права неможлива без формування іншомовної комунікативної компетенції для використання іноземної мови у пізнавальній та професійній діяльності. Індивідуальна робота у вигляді письмового перекладу з іноземної мови спрямована на розвиток мовних знань, вмінь та навичок у сфері міжнародного приватного права.

Письмовий переклад – результат самостійної роботи студента, що демонструє засвоєння матеріалу навчальної дисципліни та володіння професійними навичками перекладу юридичних текстів.

Загальний обсяг тексту для перекладу складає 8-10 сторінок. Студент самостійно обирає тексти, які відповідають його науковим інтересам, та узгоджує їх з викладачем кафедри на початку семестру. Іноземні літературні джерела можна знайти за каталогами у фондах наукової бібліотеки університету (читальний зал літератури іноземними мовами; Пушкінська, 77, 5 поверх) або на рекомендованих ресурсах в мережі Інтернет:

- Електронна бібліотека дослідницької мережі з соціальних наук (Social Science Research Network – SSRN eLibrary) – <http://www.ssrn.com/en/>

- Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (UNCITRAL) – www.uncitral.org

- Міжнародний інститут уніфікації приватного права (International Institute for the Unification of Private Law) – www.unidroit.org

- Гаазька конференція з МПП (Hague Conference on Private International Law) – www.hcch.net

- Інститут порівняльного та міжнародного приватного права ім. Макса Планка (Max Planck Institute for Comparative and International Private Law) – www.mpipriv.de

- Огляд новин міжнародного приватного права (News and Views in Private International Law) – <http://conflictolaws.net/>

- Словник з колізійного права – Glossary of Conflict of Laws (McGill Law Faculty, Prof. William Tetley) – http://www.mcgill.ca/maritimelaw/glossaries/conflictlaws/#Batiffol_Lagarde

- Researching Private International Law (University of California, Berkeley) – <http://www.law.berkeley.edu/library/classes/iflr/pil.html>

Письмовий переклад оформлюється з посиланням на джерела відповідно до вимог бібліографічного опису, представляється на папері та електронному носії.

6. СПИСОК ОСНОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Підручники, навчальні посібники, тексти лекцій

Міжнародне приватне право. Загальна частина: підруч. / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. – К.: Алерта, 2012. – 376 с.

Міжнародне приватне право. Особлива частина: підруч. / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. – К.: Алерта, 2013. – 400 с.

Міжнародне приватне право: підруч. / за ред. В. П. Жушмана, І. А. Шуміло; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х.: Право, 2011. – 320 с.

Лунц Л. А. Курс міжнародного частного права: в 3-х т. / Л. А. Лунц. – М.: Спарк, 2002. – 1007 с.

Монографії

Ануфрієва Л. П. Соотношение международного публичного и международного частного права: правовые категории / Л. П. Ануфрієва. – М.: Спарк, 2002. – 415 с.

Баймуратов М. О. Міжнародне приватне (колізійне) право України: правосуб'єктність осіб (теоретико-методологічні аспекти): [моногр.] / М. О. Баймуратов, Р. В. Чорнолуцький. – Суми: Унів. кн., 2009. – 252 с.

Бігун В. А. Міжнародний цивільний процес: гл. 8 / В. А. Бігун; за заг. ред. В. В. Комарова // Проблеми теорії та практики цивільного судочинства. – Х.: Харків юрид. – 2008. – С. 779-841.

Блищенко І. П. Прецеденты в международном публичном и частном праве / И. П. Блищенко, Ж. Дориа. – 2-е изд., доп. – М.: МНИМП, 1999. – 472 с.

Логвінова М. Усиновлення (удочеріння): національно-та міжнародно-правові аспекти / М. Логвінова; Прикарпат. ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ: Плай, 2000. – 90 с.

Мережко А. А. Наука міжнародного частного права: история и современность / А. А. Мережко. – К.: Таксон, 2006. – 356 с.

Мережко А. А. Транснаціональне торговельне право (lex mercatoria) / А. А. Мережко. – К.: Таксон, 2002. – 464 с.

Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного та приватного права / О. О. Мережко. – К.: Юстиніан, 2010. – 320 с.

Міжнародне приватне право: питання кодифікації: [моногр.] / В. І. Кисіль. – К.: Україна, 2005. – 480 с.

Рамберг Я. Коментар ІСС до правил Інкотермс 2010. Роз'яснення та практичне використання / Я. Рамберг. – К.: Асоц. експортерів і імпортерів “ЗЕД”, 2011. – 216 с.

Степанюк А. А. Міжнародне приватне право: теоретичні аспекти правового регулювання / А. А. Степанюк; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х.: Майдан, 2005. – 200 с.

Столярський О. В. Правове регулювання міжнародних перевезень: навч. посіб. / О. В. Столярський; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – К.: Знання, 2012. – 318 с.

Legal Issues in International Trade / ed.: Petar Sarcevic, Hans van Houtte. – London; Dordrecht; Boston: Graham & Trotman / Martinus Nuhoff/, 1990. – 225 p.

Folson Ralph H. International Business Transactions / Ralph H. Folson, Michael Wallace Gordon, John A. Spanogle. – 3rd ed. – St. Paul, Minn : West Publishing Co, 1988. – 509 p.

Навчальне видання

Електронне видання

**ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО”:
МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ТА ЗАВДАННЯ**

(галузь знань 0304 “Право”,
другий (магістерський) освітньо-кваліфікаційний рівень,
напрямок підготовки (спеціальність) 8.03040101 “Правознавство”)

для студентів V курсу денної форми навчання

У к л а д а ч ШУМІЛЮ Інеса Анатоліївна

Відповідальний за випуск *М. В. Буроменський*

Редактор *Л. М. Рибалко*

Комп’ютерна верстка *А. В. Старжинської*

План 2015

Підп. до друку .2015. Вид. № 108.
Зам. № 108.